

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 114/13
v Luxemburgu 24. septembra 2013

Rozsudok vo veci C-221/11
Leyla Ecem Demirkan/Spolková republika Nemecko

Tureckí štátni príslušníci nemajú právo bez víza vstúpiť na územie členského štátu EÚ, aby v ňom prijímali služby

Dodatkový protokol k Dohode o pridružení Turecka k EHS nebráni, po nadobudnutí jeho platnosti, zavedeniu vízovej povinnosti na účely prijatia služieb

V roku 1963 uzatvorili Turecko a Európske hospodárske spoločenstvo, ako aj jeho členské štáty Dohodu o pridružení¹, ktorej predmetom bolo podporovať pretrvávajúce a vyrovnané posilňovanie obchodných a hospodárskych vzťahov medzi zmluvnými stranami, s cieľom zlepšiť životnú úroveň tureckého ľudu a uľahčiť neskoršie prijatie Tureckej republiky do Spoločenstva. Stanovuje sa v nej najmä, že zmluvné strany sa budú inšpirovať článkami Zmluvy o EHS o slobodnom poskytovaní služieb medzi členskými štátmi pri odstraňovaní prekážok tejto slobody medzi sebou.

Dodatkový protokol k tejto Dohode², podpísaný v roku 1970, obsahuje klauzulu „standstill“, ktorá zakazuje zmluvným stranám zaviesť nové obmedzenia slobodného poskytovania služieb odo dňa nadobudnutia jeho platnosti.

Leyla Ecem Demirkan, turecká štátna príslušníčka, ktorej bola nemeckými úradmi zamietnutá žiadosť o udelenie víza na účely návštevy svojho nevlastného otca bývajúceho v Nemecku, sa pred nemeckými súdmi dovoláva klauzuly „standstill“. Podľa nej táto klauzula zakazuje zavedenie nových obmedzení, ako je vízová povinnosť, nielen voči tým, ktorí chcú *poskytovať* služby („aktívne“ slobodné poskytovanie služieb),³ ale aj voči tým, ktorí chcú *prijímať* služby („pasívne“ slobodné poskytovanie služieb). Slečna Demirkan tvrdí, že keďže návšteva člena rodiny v Nemecku zahŕňa možnosť prijať tam služby, má sa považovať za potenciálneho príjemcu služieb. Navyše nemecké právo nevyžadovalo víza od tureckých štátnych príslušníkov na účely návštevy rodiny v Nemecku ku dňu nadobudnutia platnosti dodatkového protokolu voči Nemecku, teda v roku 1973. Klauzula „standstill“ spôsobuje, že všeobecná vízová povinnosť pre tureckých štátnych príslušníkov zavedená v Nemecku v roku 1980 sa na ňu nevzťahuje.⁴

Oberverwaltungsgericht Berlin-Brandenburg (Najvyšší správny súd Berlín Brandenbursko, Nemecko), rozhodujúci o tomto spore v druhom stupni, žiada od Súdneho dvora spresnenie rozsahu klauzuly „standstill“.

Svojím dnešným rozsudkom Súdny dvor konštatuje, že pojem slobodné poskytovanie služieb uvedený v **klauzule „standstill“ dodatkového protokolu nezahŕňa pasívne slobodné**

¹ Podpísaná 12. septembra 1963 v Ankare a uzavretá, schválená a potvrdená v mene Spoločenstva rozhodnutím Rady 64/732/EHS z 23. decembra 1963 (Ú. v. ES 1964, 217, s. 3685; Mim. vyd. 11/011, s. 10).

² Podpísaný 23. novembra 1970 v Bruseli a v mene Spoločenstva uzavretý, schválený a potvrdený nariadením Rady (EHS) č. 2760/72 z 19. decembra 1972 (Ú. v. ES L 293, s. 1; Mim. vyd. 11/011, s. 41).

³ Súdny dvor už rozhodol, že klauzula „standstill“ bráni odo dňa nadobudnutia platnosti dodatkového protokolu zavedeniu vízovej povinnosti pre vstup tureckých štátnych príslušníkov na územie členského štátu, ktorí tam chcú poskytovať služby v mene podniku so sídlom v Turecku, pokiaľ sa pred týmto dátumom takéto vízum nevyžadovalo (rozsudok Súdneho dvora z 19. februára 2009, Soysal a Savatli, [C-228/06](#)).

⁴ Je potrebné pripomenúť, že od roku 2001 právo Únie stanovuje vízovú povinnosť pre tureckých štátnych príslušníkov, pozri nariadenie Rady (ES) č. 539/2001 z 15. marca 2001 uvádzajúce zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov, a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti (Ú. v. ES L 81, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 65).

poskytovanie služieb, teda slobodu pre tureckých štátnych príslušníkov, príjemcov služieb, navštíviť členský štát na účely prijímania služieb v tomto štáte.

Súdny dvor pripomína, že slobodné poskytovanie služieb priznané Zmluvami Únie štátnym príslušníkom členských štátov, a teda občanom Únie, zahŕňa nielen aktívne slobodné poskytovanie služieb, ale taktiež, ako bolo rozhodnuté v jeho rozsudku Luisi a Carbone z roku 1984⁵ ako potrebný doplnok, aj pasívne slobodné poskytovanie služieb. Občania Únie, ktorí idú do iného členského štátu, aby tam prijali služby alebo mali možnosť ich tam prijať, ako turisti alebo ako pacienti, požívajú ochranu pasívneho slobodného poskytovania služieb. Táto ochrana má za cieľ vytvoriť vnútorný trh, koncipovaný ako priestor bez vnútorných hraníc, tým, že zruší všetky prekážky brániace vytvoreniu takéhoto trhu.

Z dôvodu podstatných odlišností existujúcich medzi Zmluvami Únie na jednej strane a dohodou o pridružení, ako aj jej dodatkovým protokolom na druhej strane, pokiaľ ide o ich účel a kontext, sa výklad pojmu slobodné poskytovanie služieb podaný Súdnym dvorom v roku 1984 pre Zmluvy Únie, ako zahŕňajúci pasívne slobodné poskytovanie služieb, nemôže rozšíriť na klauzulu „standstill“ dodatkového protokolu.

Na rozdiel od Zmlúv Únie má pridruženie Turecka k EHS výlučne hospodársky účel, cieľom dohody o pridružení a jej dodatkového protokolu je v podstate prispievanie k hospodárskemu rozvoju Turecka. Rozvoj hospodárskych slobôd, ktoré by povoľovali všeobecný voľný pohyb osôb porovnateľný s voľným pohybom platným podľa Zmlúv Únie pre občanov Únie, nie je predmetom dohody o pridružení. Súdny dvor okrem iného uvádza, že Asociačná rada, ktorá má podľa dodatkového protokolu prijať časový harmonogram a pravidlá postupného odstraňovania obmedzení slobodného poskytovania služieb, doteraz neprijala žiadne opatrenia, ktoré by priniesli výrazný pokrok pri realizácii tejto slobody. Okrem toho nič nenasvedčuje tomu, že zmluvné strany dohody o pridružení a dodatkového protokolu v čase ich podpisu, teda 21 a 14 rokov pred prijatím rozsudku Luisi a Carbone, ponímali slobodné poskytovanie služieb ako zahŕňajúce pasívne slobodné poskytovanie služieb.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

⁵ Rozsudok Súdneho dvora z 31. januára 1984, Luisi a Carbone ([C-286/82 et C-26/83](#)).